

KOMITET REDAKCYJNY:

W. DYNOWSKI, J. GAJEK, A. KUTRZEBA, J. MATUSZEWSKI
K. MOSZYŃSKI, A. NASZ, M. PRÜFFEROWA, R. REINFUSS
S. SZCZOTKA T. SZCZURKIEWICZ, B. STELMACHOWSKA

REDAKTOR:
JÓZEF GAJEK

SPIS RZECZY

Profesor dr Franciszek Bujak
Profesor dr Adolf Eustachy Chybiński
Jadwiga Chełmińska-Swiątkowska

I. Rozprawy.

	Str.
Tadeusz Wróblewski, „Etnografia radziecka a zagadnienia etnogenezy w świetle prac Stalina o językoznawstwie“	36
Jerzy Kulczycki, „Teoria matriarchatu w świetle prac radzieckich“	66
Kazimierz Moszyński, „O Neurach Herodota“	134
Tadeusz Milewski, „Światopogląd kilku plemion Indian północno-amerykańskich w świetle analizy kategorii rodzaju ich języków“	153
Jan Czekanowski, „Syntetyczne szkice V. Kiparsky'ego. Finowie nadbałtyccy i Bałtowie“	183
Józef Gajek, „Metoda retrogresywna w etnografii polskiej“	242
Ryszard Gansiniec, „Krystalomancja“	257
Walerian Sobisiak, „Zabudowania i inwentarz ruchomy (martwy) w gospodarstwach dworskich biskupstwa poznańskiego w XVII—XVIII w. w świetle materiału źródłowego“	340
Józef Burszta, „Zagadnienie „nawsia“ w osadnictwie wiejskim“	439
Jan Piotr Dekowski, „Badania nad przeszłością kulturalną opoczyńskich miasteczek“	499
Wojciech Hejnosz, „Patryja“ (przyczynek do porozumiewania się na odległość w dawnych wiekach)	511
Zygmunt Kolankowski, „Znamiona bartne klucza iłżeckiego“	518
Józef Burszta, „Znamiona bartne puszczy Wyszowskiej“	530
Bohdan Baranowski, „Wyrok sądu owczarskiego z Zachodniej Wielkopolski z końca XVIII w.“	538
Zygmunt Kolankowski, „Sąd owczarski na Mazowszu Płockim w końcu XVIII w.“	546
Adam Henryk Kaletka, „Zapiski do dziejów sądownictwa owczarskiego“	552
Józef Broda, „Chłopskie tartaki na Żywiecczyźnie w XVII i XVIII wieku“	555
Czesław Łuczak, „Młynarstwo wiejskie na Kujawach Zachodnich od XVI w. do chwili obecnej“	583
Michał Pękalski, „Miary pola (gruntów) w Urzędowie“	611
Longin Malicki, „Drukowanie płócien na Śląsku“	613
Marian Gotkiewicz, „O płóciennikach na górnej Orawie“	626

ZAKŁAD IMIENIA OSSOLIŃSKICH — WYDAWNICTWO — WROCŁAW 1954

Nakł. 1560+132 egz., obj. ark. wyd. 108,60, ark. druk. 92,75. Pap. druk. sat. kl. V, 61×86, 70 g (16)
Oddano do składania 11.I.1954, podpisano do druku 29.IX.1954, druk ukończono w grudniu 1954

POZNAŃSKA DRUKARNIA NAUKOWA, POZNAŃ, UL. FREDRY 10—Zam. 919/181 K-5-12430

Cena cz. 1 i 2 zł 140,—

- Marian Gotkiewicz, „O „Knapach“ i „Płacienikach“ w Chochołowie“ 635
- Adam Glapa, „Ubiory chłopskie w księgach cechowych krawców“ 639
- Tadeusz Seweryn, „Ikonografia etnograficzna“ 647
- Józef Kostrzewski, „Kiedy zjawily się w Polsce krosna poziome?“ 667
- Tadeusz Wróblewski, „Kilka uwag o geograficznym zasięgu występowania krosien poziomych i pionowych“ 677
- Roman Reinfuss, „Tradycje otwartego ogniska w małopolskim budownictwie ludowym“ 699
- Wanda Jostowa, „Tradycyjne pożywienie ludności Podhala“ 703
- Krystyna Tokarzówna, „Przydomki górali szczawnickich“ 728
- Kazimierz Moszyński, „Z pogranicza zainteresowań przyrodnika i etnologa“ 736
- Przemysław Burchard, Leszek Dzięgiel, „Socha żelazna na Podlasiu“ (Odkrycie nowego narzędzia do orki) 746
- Zenon Sobierajski, „Jak publikować utwory poezji ludowej“ (Próba ustalenia pisowni) 755
- Józef Gajek, „Instrukcja do indeksowania czasopism i ważniejszych dzieł etnograficznych“ 767
- Józef Gajek, „Metodyka monograficznego opracowywania strojów ludowych“ 797
- Roman Reinfuss, „Instrukcja w sprawie materiału ilustracyjnego dla Atlasu Polskich Strojów Ludowych“ 806
- Gerard Labuda, „Kilka uwag o zadaniach Polskiego Atlasu Etnograficznego“ 808
- Alfred Zaręba, „Zastosowanie kwestionariusza do badań etnograficznych w Szwecji“ 823

II. Recenzje i sprawozdania.

- Etnografia w pierwszych 12 tomach drugiego wydania „WIELKIEJ ENCYKLOPEDII RADZIECKIEJ“ (Eugeniusz Frankowski) 831
- „SOWIETSKAJA ETNOGRAFIJA“ wyd. A. N. Z. S. S. R. Moskwa 1950 zeszyt 1—4 (Zofia Malewska) 847
- „SOWIETSKAJA ETNOGRAFIJA“ 1951 r. z. 1—3 (Maria Frankowska) 855
- „SOWIETSKAJA ETNOGRAFIJA“ 1951 r. z. 4 (Tadeusz Wróblewski) 878
- „TRUDY INSTITUTA ETNOGRAFII IM. MIKŁUCHO-MAKŁAJA“. Nowa seria, tom I — XVIII, Moskwa—Leningrad 1947—1952 (Witold Armon) 889
- V. N. Belicer, Narodna ożezda Udmurtów, Materiały k etnogenezu Ak. N. Z. S. S. R. Trudy Instituta Etnografii im. Mikłucho-Makłaja tom X, Moskwa 1951 (Eugeniusz Frankowski) 908
- M. Rechaczew, Chołmogorskaja rezbą po kósti. Archangielsk 1949, (Zofia Malewska) 912
- „ČESKY LID“ Českoslov. Akad. Věd. Praha 1946—1951 rocznik 1—6 (Jiří Damborský) 914
- „ČESKO-SLOVENSKA ETNOGRAFIE, Č. S. A. V. Praha 1953. Ewa Wrabcowa, Radziecka folklorystyka jest naszym wzorem (resumé referatu z I Konferencji czeskich i słowackich folklorystów w marcu 1953) (Zofia Malewska) 930

Str.

- Otakar Nahodil, Krytyka pewnych teorii idealistycznych o pochodzeniu religii (Zofia Malewska) 932
- Olga Skalnikowa, Zagadnienie zbadania kultury i życia czeskich i słowackich górników (Zofia Malewska) 933
- Ludwik Kunz, Kobza, szkic o ludowych instrumentach muzycznych Dymitr Karondżałow, Madarski jeździec. Z zagadnień etnogenezy Bułgarów (Zofia Malewska) 934
- Rozwój zorganizowanych badań terenowych czechosłowackich etnografów (tłum. Emilia Fischerowa) 935
- Rezolucja III-ej ogólnopństwowej konferencji roboczej czechosłowackich etnografów (tłum. Emilia Fischerowa) 936
- Antropologia (przedmowa Wojciecha Fettera do artykułu M. F. Nesturcha z WIELKIEJ SOWIECKIEJ ENCYKLOPEDII (tłum. Emilia Fischerowa) 937
- BULETIN I INSTITUTIT TE SHKENCAVET Tirana 1951 nr 1, 2 (Wacław Cimochoński) 940
- André Leroi-Gourhan: Evolution et techniques. L'homme et la matière. Edition Albin Michel. Paris 1943; str. 367. (Janina Tuwanówna) 941
- André Leroi-Gourhan: Evolution et techniques. Milieu et Techniques. Edition Albin Michel, Paris 1945; str. 512 (Janina Tuwanówna) 953
- Paul Rivet et Georges de Crequi-Monfort: Bibliographie des langues aymara et kicua. Centre National de la Recherche Scientifique, Paris, 1951 (Tadeusz Milewski) 961
- „Le MOIS D'ETHNOGRAPHIE FRANÇAISE“. Bulletin de la Société d'Ethnographie Françaises r. 6, nr 1, Paris 1952 (Helena Przesławska) 965
- PROCES-VERBAUX MENSUELS DE LA SOCIÉTÉ DAUPHINOISE D'ETHNOLOGIE ET D'ARCHEOLOGIE, 1952 r. 27 (Helena Przesławska) 968
- „BULLETIN de l'INSTITUT FRANÇAIS d'AFRIQUE NOIRE“ Dakar 1952 nr. 3 (Maria Frankowska) 971
- „BULLETIN de la SOCIÉTÉ ROYALE BELGE d'ANTHROPOLOGIE et de PREHISTOIRE r. 1949—50, t. XL—XLI (Helena Przesławska) 974
- „ANTHROPOS“ Revue Internationale d'Ethnologie et de Linguistique Szwajcaria. Anthropol-Institut, 1953 t. XLVIII (Tadeusz Wróblewski) 977
- Hakan Fernholm, Ljusterfiske. Stockholm 1952, t. VI. (Maria Znamierowska-Prüfferowa) 990
- „MAN“ A Monthly Record of Anthropological Science. Londyn 1952. Vol. LII. Art. 1—120 (Helena Przesławska) 992
- „PRIMITIVE MAN“. Quarterly Bulletin of the Catholic Anthropological Conference. Washington 1952. Vol. 25 nr. 1—2 (Helena Przesławska) 999
- „HANDBOOK of SOUTH AMERICAN INDIANS“ Smithsonian Institution. Washington, 1946—1950 (Anna Kowalska-Lewicka) 1004
- Harry Tschopik, JR., The Aymara of Chucuito, Peru, Anthropological Papers of the American Museum of Natural History. New York Vol. 44 part. II (Anna Kowalska-Lewicka) 1008
- „PRZEGLĄD ANTROPOLOGICZNY“ tom I—XX (Franciszek Wokroj) 1009
- Józef Matuszewski, Artykuły słowiańskie „Zwierciadła Saskiego“, Poznań 1948 (Władysław Sobociński) 1014

Str.

	Str.
Franciszek Sławski, Słownik etymologiczny języka polskiego, zeszyt 1 (A—Czar). Kraków 1952 (<i>Tadeusz Milewski</i>)	1019
Pierwszy zeszyt „Słownika etymologicznego języka polskiego” Franciszka Sławskiego wobec „Słownika etymologicznego języka polskiego” A. Brücknera (<i>Kazimierz Moszyński</i>)	1020
Henryk Ułaszyn, Pochodzenie etniczne nazwy Ukrainiec. Ł. T. N. Łódź 1947 (<i>Zenon Sobierajski</i>)	1023
Sebastian Fabian Klonowic, Flis. Bibl. Nar. Wrocław 1951 (<i>Józef Mitkowski</i>)	1024
Anzelm Gostomski, Gospodarstwo. Bibl. Nar. Wrocław 1951 (<i>Józef Mitkowski</i>)	1026
Stanisław Arnold, Geografia historyczna Polski. Warszawa 1951 (<i>Zofia Semrau</i>)	1029
Bohdan Baranowski, Znajomość Wschodu w dawnej Polsce do XVIII w. Ł. T. N. Łódź 1950 (<i>Jan Reychman</i>)	1031
Jan Fijałek, Pabianice i włość pabianicka w II połowie XVII i XVIII w. Instytut Historyczny U. Ł. Łódź 1952 (<i>Zofia Libiszowska</i>)	1035
A. Przyboś, Powstanie Kotski Napierskiego 1651 r. Jan Reychman, W sprawie nowych badań nad przeszłością ruchów społecznych na Podhalu. Wierchy, t. 20, 1950/51 (<i>Janina Bieniarzówna</i>)	1038
Stanisław Szczotka, Powstanie chłopskie pod wodzą Kostki Napierskiego, Warszawa 1951 (<i>Janina Bieniarzówna</i>)	1041
Józef Burszta, Wieś i karczma, Warszawa 1950 (<i>Józef Gajek</i>)	1044
Agnieszka Dobrowolska, Ikonografia ludowej odzieży zach. słowiańskiej. Pamiętnik Słowiański II. Kraków 1951 (<i>Józef Gajek</i>)	1046
Krystyna Pieradzka, Uwagi o bartnictwie na Łużycach. Pamiętnik Słowiański I. Kraków 1949 (<i>Anna Kutrzeba</i>)	1049
Władysław Rusiński, Tkactwo lniane na Śląsku do 1850 roku. Przegląd Zachodni nr 11/12. Poznań 1949 (<i>Józef Burszta</i>)	1049
Jan Żońa-Manugiewicz, Polski strój ludowy. Wiedza i Życie nr 11. Warszawa 1951 (<i>Franciszek Kotula</i>)	1053
„ATLAS POLSKICH STROJÓW LUDOWYCH” Adam Glapa, Strój szamotulski, (<i>Ludwik Gomolec</i>)	1056
Adam Glapa, Odpowiedź na recenzję	1066
Włodzimierz Hołubowicz, Garncarstwo wiejskie zachodnich terenów Białorusi. Prace historyczne tom 3/4. Toruń 1950 (<i>Józef Gajek</i>)	1068
Ksawery Piwocki, O historycznej genezie polskiej sztuki ludowej. Wrocław, 1953. Studia z historii sztuki polskiej tom I. (<i>Helena Przesławska</i>)	1070
„POLSKA SZTUKA LUDOWA” rocznik I—V Państwowy Instytut Sztuki, Warszawa-Kraków 1947—51 (<i>Henryk Zwolakiewicz</i>)	1079
Rachmiel Brandwajn, La langue et l'esthétique de Proudhon. Prace W. T. N. Wrocław 1952 (<i>Stanisław Gniadek</i>)	1094
„PRACE I MATERIAŁY ETNOGRAFICZNE” tom VIII—IX Łódź, Lublin 1950/51 (<i>Jan Szczepański</i>)	1096
Adolf Nasz, Żarna wczesnodziejowe. Polskie Tow. Archeol. Warszawa, Wrocław 1950 (<i>Jerzy Pogonowski</i>)	1104

III. Muzea

	Str.
Maria Frankowska, Osiągnięcia etnograficznego muzeoznawstwa radzieckiego	1106
Alfred Zaręba, Uwagi o muzeach skandynawskich	1134
Jan Manugiewicz, Muzeum Kultur Ludowych	1164
Janina Krajewska, Sprawozdanie z działalności Muzeum Etnograficznego w Łodzi	1166
Maria Znamierowska-Prüfferowa, Dział Etnograficzny Muzeum Pomorskiego w Toruniu	1171
Ryszard Kukier, Z wystawy strojów ludowych północnej Polski w Muzeum Pomorskim w Toruniu	1176
Stanisław Błaszczuk, Sprawozdanie z działalności Muzeum Narodowego w Poznaniu w zakresie Działu Kultury i Sztuki Ludowej	1178
Alfons Kowalski, Sprawozdanie z działalności Muzeum w Międzyrzeczu	1183
Franciszek Kotula, Sprawozdanie z działalności Muzeum w Rzeszowie	1184
Janusz Optołowicz, Sprawozdanie z działalności Działu Etnograficznego Muzeum Lubelskiego	1188
Kazimierz Gottfried, Muzeum w Jarosławiu	1189
Krzysztof Woiski, Muzeum w Przemyślu	1190
S. Stefański, Muzeum w Sanoku, Wystawa „Sztuka ludowa Ziemi Sanockiej w Muzeum w Sanoku”	1193
Jan Piotr Dekowski, Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim	1195

IV. Kronika

	Str.
Kazimierz Pietkiewicz, Wystawy i konkursy sztuki ludowej Ministerstwa Kultury i Sztuki w r. 1950, 1951	1198
Kazimierz Pietkiewicz, Wystawy i konkursy sztuki ludowej w 1952 r.	1209
Wyciąg z protokołu XXV Walnego Zgromadzenia P. T. L. (O. G.)	1216
Protokół z XXVI Walnego Zgromadzenia P. T. L. (O. G.)	1219
Protokół z XXVII Walnego Zgromadzenia P. T. L. (O. G.)	1225
Wyciąg z protokołu XXVIII Walnego Zgromadzenia P. T. L. (O. G.)	1229
Sprawozdanie z działalności Oddziału Krakowskiego P. T. L. (1948—1952 r.) (<i>Anna Kowalska-Lewicka</i>)	1236
Sprawozdanie z działalności Oddziału krakowskiego P. T. L. za okres od 1. VI. 1953 — 1. VI. 1954 (<i>Anna Kowalska-Lewicka</i>)	1242
Sprawozdanie z pracy Oddziału P. T. L. w Mszanie Dolnej 1953 r. (<i>Sebastian Flizak</i>)	1245
Sprawozdanie z działalności Oddziału sudeckiego P. T. L. w Jeleniej Górze za 1953 r. (<i>Seweryn Gersten</i>)	1246
Sprawozdanie z pracy Oddziału śląskiego P. T. L. za 1953 r. (<i>Maria Suboczowa</i>)	1248
Sprawozdanie z działalności Oddziału wrocławskiego P. T. L. za 1953 r. (<i>Halina Bittnerówna</i>)	1250
Sprawozdanie z działalności Oddziału poznańskiego P. T. L. za lata 1949—1952 (<i>Helena Wankowicz-Taige</i>)	1251
Sprawozdanie z działalności Oddziału poznańskiego P. T. L. za 1953 r. (<i>Stanisław Błaszczuk</i>)	1253
Sprawozdanie z działalności Oddziału łódzkiego P. T. L. za 1953 r. (<i>Kazimiera Zawistowicz-Adamska</i>)	1254

	Str.
Sprawozdanie z działalności Oddziału P. T. L. w Lublinie za 1953 r. (Janusz Świeży)	1255
Sprawozdanie z działalności Oddziału P. T. L. w Toruniu 1953 r. (Kalina Antonowiczowa)	1256
Sprawozdanie z prac w Archiwum P. T. L. (Helena Przestawska)	1258
Sprawozdanie z badań terenowych Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w 1952 r. (O. G.)	1259
Sprawozdanie z konferencji w sprawie badań terenowych nad rolnictwem i hodowlą z dnia 9—10 V. 1953 r. (O. G.)	1268
Sprawozdanie z prac nad <i>Polskim Atlasek Etnograficznym</i> za okres 1947—1953 r. (Zofia Staszczakówna)	1280
„SPRAWOZDANIA Z CZYNNOŚCI I PRAC POLSKIEJ AKADEMII NAUK“ rok I nr 1, 2, Warszawa 1953 (O. G.)	1284
„KWARTALNIK HISTORII KULTURY MATERIALNEJ“ rok I nr 1, 2, Warszawa 1953 (O. G.)	1284
W sprawie księgi jubileuszowej ku czci Oskara Kolberga	1285

V. Różne

Resumé:	
w języku rosyjskim (Zofia Malewska)	1287
w języku angielskim (Andrzej Waligórski)	1359
Indeks rzeczowy	1423
Indeks etnogeograficzny	1442
Indeks osobowy	1455
Wykaz instytucji naukowych	1475
Wykaz czasopism	1477
Spis rycin	1478

U w a g a: Tom XLI „Ludu“ składa się z 2 vol. (vol. 1 obejmuje rozprawy, vol. 2 — pozostałe działły).